

Nazwa zajęć: Podstawy dydaktyki ogólnej		Fundamentals of general didactics	
Kierunek: Pedagogika			Obowiązuje od roku ak. 2019/2020
Poziom: I st. licencjacki	Profil: praktyczny	Grupa zajęć: Kierunkowe	
Semestr: II	Forma zaliczenia: E - egzamin	Punkty ECTS: 4	Zajęcia do wyboru: Nie
			Język zajęć: polski

Forma zajęć i liczba godzin na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych:

Wykład 15 / 8	Ćwiczenia 30 / 16	Projekt 15 / 8	Suma godzin: 60 / 32
-------------------------	-----------------------------	--------------------------	--------------------------------

Specjalność:

Nazwiska osób odpowiedzialnych za zajęcia:

dr Daniel Korzan, dr Renata Góralska

Opis zajęć:

Studenci zapoznają się z podstawową terminologią dydaktyczną. Poznają i rozumieją proces kształcenia (nauczania i uczenia się) wraz z jego uwarunkowaniami. Poznają współczesne koncepcje rozwoju i modernizacji procesu kształcenia oraz systemowych ujęć dydaktyki. Analizują istotę systemu dydaktycznego jako funkcjonalną całość, wraz z jej elementami, relacjami, procedurami, zasobami i zakłóceniami.

Cele dydaktyczne:

Poznanie i zrozumienie podstaw procesów nauczania i uczenia się, ich uwarunkowań oraz głównych założeń teoretycznych i metodologicznych uprawiania dydaktyki jako nauki o tychże procesach.

Zapoznanie z podstawową terminologią dydaktyczną.

Praktyczne wykorzystanie podstawowych zagadnień i terminów dydaktycznych w pracy nauczyciela.

Kształtowanie, wzbogacanie i rozwijanie warsztatu nauczycielskiego, postaw wobec zawodu, a także własnego uczenia się, studiowania i samokształcenia.

Metody dydaktyczne:

MP1	wykład informacyjny	MS3	wykład problemowy
MP2	opis	ME1	pokaz
MP3	objaśnienie		
MC1	ćwiczenie praktyczne		
MC2	projekt		
MS1	dyskusja dydaktyczna		
MS2	burza mózgów		

Metody oceniania:

MO1	przygotowanie do zajęć
MO2	aktywność w trakcie zajęć
MO3	praca pisemna
MO4	praca projektowa
MO5	egzamin ustny
MO6	egzamin pisemny

Wykład

W1	Przedmiot, zadania dydaktyki. Podstawowe pojęcia: uczenie się, nauczanie, kształcenie. Systemy dydaktyczne: J.F. Herbart - "szkoła tradycyjna", J. Dewey "szkoła progresywna".
W2	Wartości - aksjologiczne fundamenty procesu dydaktycznego. Cele kształcenia.
W3	Treści kształcenia. Ich istota i funkcje. Kryteria doboru treści. Teorie doboru treści kształcenia. Układy treści (koncentryczny, liniowy, spiralny). Plany i programy nauczania. Pojęcie programu ukrytego i jego wartości w procesie kształcenia.
W4	Proces kształcenia. Struktura i ogniwa procesu nauczania-uczenia się. Prawidłowości rządzące procesem kształcenia, związki i zależności zachodzące pomiędzy składnikami procesu kształcenia.
W5	Charakterystyka zasad kształcenia. Realizacja zasad w procesie dydaktycznym.
W6	Metody nauczania. Strategia kształcenia wielostronnego.
W7	Formy kształcenia, nauczanie jednostkowe i zbiorowe. Ekonomia systemu klasowo-lekcyjnego.
W8	Planowanie pracy dydaktycznej (kierunkowe, wynikowe, metodyczne). Konspekt zajęć. Realizacja procesu dydaktycznego, kontrola i ewaluacja.

Ćwiczenia

C1	Podstawowe pojęcia i ich geneza, podstawowe ujęcia i koncepcje dydaktyczne.
C2	Lekcja jako podstawowa forma organizacji procesu nauczania i uczenia się.
C3	Wartości i cele kształcenia - operacjonalizacja celów szczegółowych.
C4	Środki dydaktyczne - terminologia i typologia i ich wykorzystanie w procesie dydaktycznym.

Projekt

P1	Formułowanie celów kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem celów szczegółowych w postaci operacyjnej.
P2	Konstruowanie konspektu (scenariusza) lekcji (zajęć dydaktycznych) - jako podstawowy dokument planowania działalności dydaktyczno-

Literatura podstawowa

1	Półturzycki J.: Dydaktyka dla nauczycieli. Płock 2002.
2	Okoń W.: Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. Warszawa 2016.
3	Zarzecki L.: Wybrane problemy dydaktyki ogólnej. Jelenia Góra 2008. (dostępna online: http://www.dbc.wroc.pl/Content/2510/Wybrane_problemy_dydaktyki_ogolnej.pdf)

Literatura uzupełniająca

1	Bereźnicki F.: Podstawy dydaktyki. Kraków 2007.
2	Bereźnicki F.: Dydaktyka szkolna dla kandydatów na nauczycieli. Kraków 2015.
3	Denek K.: Wartości i cele edukacji szkolnej. Poznań-Toruń 1994.
4	Kupisiewicz, Cz.: Podstawy dydaktyki. Warszawa 2005.

Źródła dodatkowe

1	http://lscdn.pl/pl/centrum-wymiany-wiedzy/dydaktyka-ogolna
2	Ślesiński K.: Dydaktyka ogólna i dydaktyki szczegółowe w polskiej myśli pedagogicznej - analiza wybranych problemów. "Polska Myśl Pedagogiczna" 3 (2017), s. 83-93. (dostępny online: http://www.ejournals.eu/pliki/art/9916/)
3	"MERITUM. Mazowiecki Kwartalnik Edukacyjny" - http://meritum.edu.pl
4	więcej na: http://www.korzan.edu.pl/pod_dyd.htm

Warunki zaliczenia

Studenci zaliczają praktyczną część przedmiotu na podstawie realizacji trzech głównych zadań do samodzielnego i grupowego wykonania: przygotowania sprawozdania z lektury (publikacji o tematyce dydaktycznej) - indywidualnie; przygotowania konspektu (scenariusza) lekcji (zajęć) - w grupach; odpowiedzi ustnej, a także aktywnego uczestnictwa w zajęciach. Do zaliczenia całości przedmiotu wymagane jest zaliczenie egzaminu pisemnego (lub testu realizowanego w sali komputerowej z wykorzystaniem platformy wlodek.edu.pl) w trakcie sesji egzaminacyjnej.

Przykłady pytań zaliczeniowych

Zdefiniuj lekcję i wymień jej typy i rodzaje.
 Określ podstawowe komponenty celu operacyjnego.
 Wymień metody nauczania oparte na słowie.
 Dokonaj klasyfikacji środków dydaktycznych i wskaż przykłady.
 Określ przedmiot i zadania dydaktyki jako nauki.
 Wymień zasady kształcenia. Scharakteryzuj wybraną.
 Zdefiniuj pojęcie "lekcja".
 Wymień podstawowe składniki konspektu bądź scenariusza zajęć.
 Omów swoją koncepcję lekcji (zajęć) na podstawie autorskiego konspektu (scenariusza).

Obciążenie pracą studenta

Studia stacjonarne/niestacjonarne

Forma pracy studenta	Wykład		Ćwiczenia		Projekt		Suma	
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	15 g	8 g	30 g	16 g	15 g	8 g	60 g	32 g
Zapoznanie się z literaturą przedmiotu	8 g	16 g	4 g	8 g	4 g	8 g	16 g	32 g
Przygotowanie się do zajęć								
Przygotowanie się do kolokwium								
Realizacja zadanych ćwiczeń i zadań			8 g	8 g			8 g	8 g
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń								
Przygotowanie projektu / pracy			4 g	8 g	4 g	12 g	8 g	20 g
Przygotowanie się i udział w egzaminie	8 g	8 g					8 g	8 g
	31 g	32 g	46 g	40 g	23 g	28 g	100 g	100 g

Efekty uczenia się	KEK	Treści kształcenia	Metody dydaktyczne	M. oceniania
opisuje tradycyjne koncepcje i systemy dydaktyczne (Herbarta, Deweya) oraz ewolucję rozumienia pojęcia dydaktyki jako nauki o nauczaniu i uczeniu się i jej różnorodnych uwarunkowaniach	K_W01	W1-2, C1	MP1, MP2, MP3, MS3	MO5, MO6
definiuje podstawowe terminy dydaktyczne, ich genezę, ewolucję i rozumienie w różnych koncepcjach dydaktycznych	K_W02	W1-8, C1-C5	MP1, MP2, MP3, MS3	MO1, MO2, MO3, MO4, MO5, MO6
lokalizuje dydaktykę w systemie nauk pedagogicznych	K_W03	W1-2, C1-C5	MP1, MP2, MP3, MS3	MO5, MO6
student rozumie i referuje ekonomikę systemu klasowo-lekcyjnego; opisuje tradycyjne koncepcje i systemy dydaktyczne (Herbarta, Deweya) oraz ewolucję rozumienia pojęcia dydaktyki jako nauki o nauczaniu i uczeniu się i jej różnorodnych uwarunkowaniach	U_W10	W1-2, W7, C1	MP1, MP2, MP3, MS3	MO5, MO6
stosownie do sytuacji dydaktycznej dobiera środki dydaktyczne, w tym także bazujące na nowoczesnych technologiach (ICT), dla planowanych działań dydaktycznych i własnego samokształcenia	K_U02	C5, P2	MP2, MC1, MC2, MS1, ME1	MO2, MO4
dostosowuje typy i rodzaje lekcji, formułuje cele (w tym operacyjne), dobiera metody nauczania i środki dydaktyczne do potrzeb konkretnych sytuacji dydaktycznych	K_U05	C2-C5, P1,2	MP3, MS1, MS2, MS3	MO1, MO2, MO3, MO4
samodzielnie przygotowuje konspekt (scenariusz) lekcji (zajęć)	K_U06	W8, C2, P1,2	MP2, MP3, MS3, ME1	MO1, MO2
opisuje i docenia znaczenie strategii kształcenia wielostronnego w realizacji i organizacji procesu dydaktycznego oraz własnym samokształceniu i doskonaleniu zawodowym	K_U11	W6, C2, P2	MP1, MP2, MP3, MS3	MO5, MO6
świadomie projektuje swą działalność dydaktyczną, formułując cele, treści, dobierając metody nauczania, formy organizacyjne zajęć oraz wykorzystywane środki dydaktyczne	K_K05	W3-8, C2-C5, P2	MP1, MC1, MC2	MO1, MO2, MO4
świadomie wdraża i realizuje zadania dydaktyczne	K_K07	W5, C2, P2	MP1, MP2, MP3, MS3	MO1, MO2, MO3, MO4, MO5, MO6
stosownie do sytuacji dydaktycznej dobiera środki dydaktyczne, w tym także bazujące na nowoczesnych technologiach (ICT), dla planowanych działań dydaktycznych i własnego samokształcenia; opisuje i docenia znaczenie strategii kształcenia wielostronnego w realizacji i organizacji procesu dydaktycznego oraz własnym samokształceniu i doskonaleniu zawodowym	U_K09	W6, C5, P2	MP2, MC1, MC2, MS1, ME1	MO2, MO4